

қолма-қол ақшасыз төлемдер НАРЫҒЫНА ШОЛУ

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫҒЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2026 жылдың 1 жартыжылдығының нәтижелері

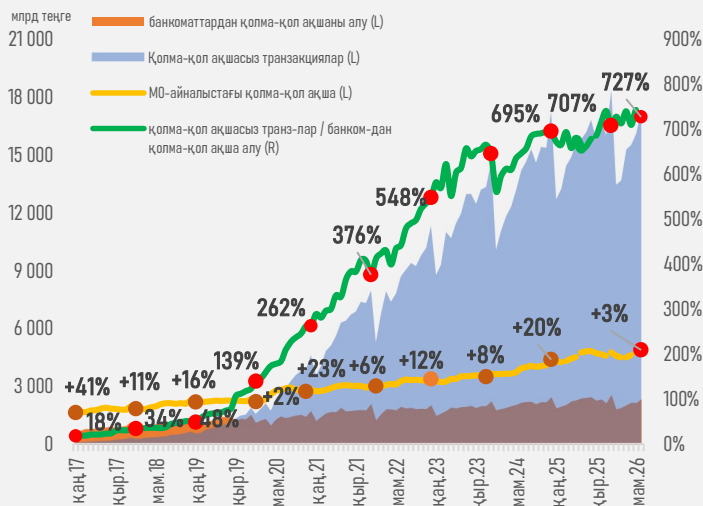
Кезеңнің негізгі үрдістері

- ✓ 2026 жылғы бірінші жартыжылдықтың қорытындысы бойынша қолма-қол ақшасыз төлемдер көлемі ж/ж 5,4%-ға өсіп, Т91,2 трлн-ға жетті, ал банкоматтар арқылы қолма-қол ақша алу көлемі 2,8%-ға қысқарып, Т12,6 трлн-ды құрады.
- ✓ Осы аяда карталық транзакциялардың жалпы көлеміндегі қолма-қол ақшасыз операциялардың үлесі 87,0%-дан 87,9%-ға дейін ұлғайды.
- ✓ 2025 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда, қолма-қол ақшасыз айналымның өсу қарқыны (ж/ж 19,3%-дан ағымдағы 5,4%-ға дейін) айтарлықтай баяулады.
- ✓ Неғұрлым қалыпты динамика бұл сегменттегі төлем белсенділігінің төмендегенін емес, жоғары базаны және қолма-қол ақшасыз құралдарды пайдаланудың айтарлықтай деңгейге жеткенін көрсетуі мүмкін.
- ✓ Сонымен қатар, қолма-қол ақшасыз транзакциялар саны 6,0%-ға ұлғайып, олардың көлемінің өсуінен (+5,4%) сәл озып кетті, соның салдарынан орташа чек Т13,1 мыңға дейін төмендеді (-0,7%).
- ✓ Байқағанымыздай, қолма-қол ақшасыз айналымның ұлғаюы орташа сатып алу сомасының артуы емес, операциялар жиілігінің жоғарылауы, соның ішінде шағын күнделікті төлемдер есебінен көбірек қамтамасыз етіледі.
- ✓ Сонымен қатар, қолма-қол ақша алу динамикасы қарама-қарсы бағытқа өзгерді. Мұндай операциялардың саны да (-4,1%), көлемі де (-2,8%) төмендеді. Нәтижесінде, бір рет қолма-қол ақша алудың орташа сомасы шамамен 1,3%-ға өсіп, Т114,3 мыңға жетті.

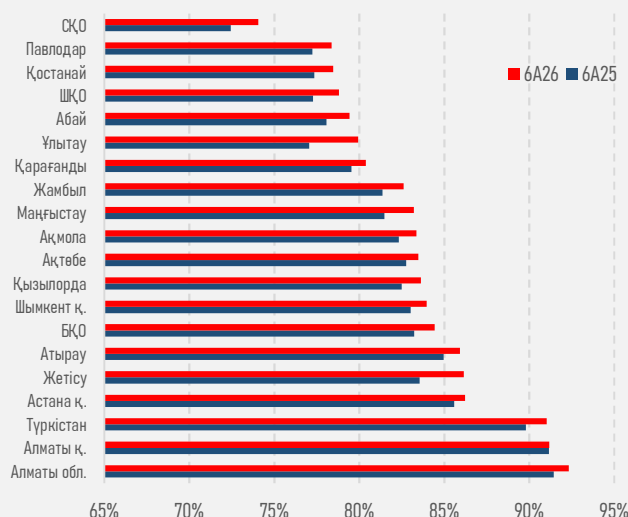
- ✓ Қолма-қол ақшасыз төлемдер құрылымында интернет-операциялар негізгі арна болып қала береді, алайда олардың үлесі 80,1%-дан 79,0%-ға дейін төмендеді. Сонымен қатар, QR-төлемдердің үлесі 10,2%-дан 10,9%-ға, ал POS-төлемдердің үлесі 9,6%-дан 10,0%-ға өсті.
- ✓ Транзакциялық белсенділіктің өсуі карта базасының қысқаруы аясында орын алуда. Бірінші жартыжылдықта айналымдағы төлем карталарының жалпы саны 83,6 млн-ға (-1,1%) дейін, негізінен халықаралық жүйелер сегментінде (-2,2%, 55,3 млн-ға дейін) қысқарды.
- ✓ Керісінше, жергілікті жүйелердің карточкалар саны 0,9%-ға - 28,3 млн-ға дейін өсті. Нәтижесінде, жергілікті жүйелердің үлесі жыл басындағы 33,2%-дан 33,9%-ға дейін өсті.
- ✓ Карта базасындағы өзгерістер бірқалыпты болып қала береді, алайда бұл ішкі төлем шешімдерінің қатысу аясының біртіндеп кеңейіп жатқанын көрсетеді.
- ✓ Өңірлік динамика да бірқалыпты бола түсуде. Қолма-қол ақшасыз операциялардың үлесі барлық 20 өңірде, әсіресе — Ұлытау облысында (+2,87 п.т.), Жетісу облысында (+2,59 п.т.) және Ақмола облысында (+1,74 п.т.) өсті.
- ✓ Сонымен қатар, ең жоғары және ең төменгі өңірлік көрсеткіштер арасындағы алшақтық шамамен 19,0-ден 18,3 п.т.-қа дейін қысқарды. Әлі де жоғары болып отырған бұл алшақтық қолма-қол ақшасыз есеп айырысулардың үлесі республикалық орташа деңгейден (87,9%) әзірге төмен өңірлерде одан әрі өсу әлеуетінің бар екенін көрсетеді.

ҚР аумағындағы қолма-қол ақшасыз транзакциялар *

ҚР қолма-қол ақшасыз транзакциялар динамикасы

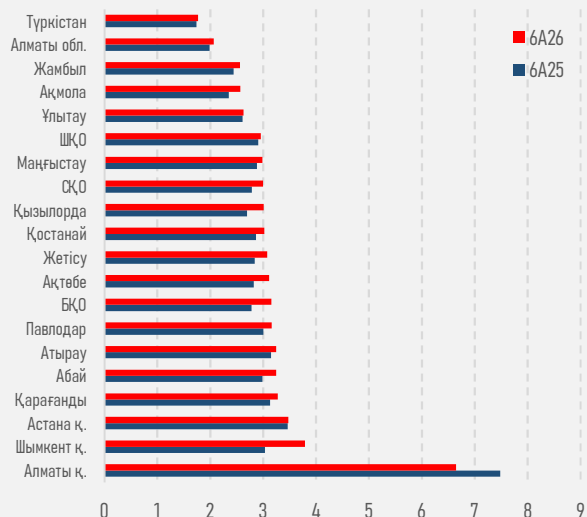

Ең «қолма-қол ақшасыз» аймақтар

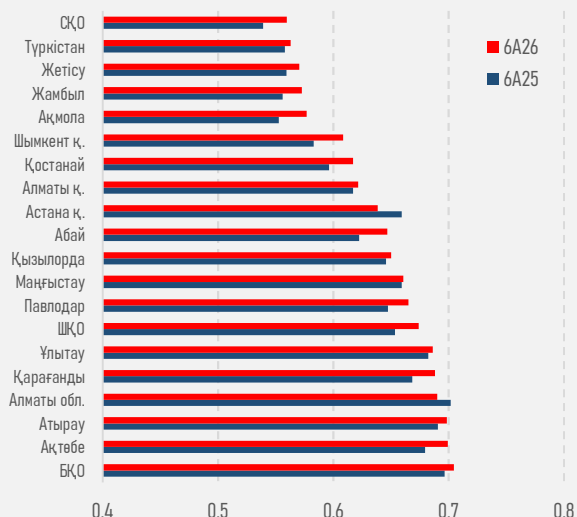

Жан басына шаққандағы айналымдағы төлем карталарының саны *

Жан басына шаққандағы дебиттік карталар саны

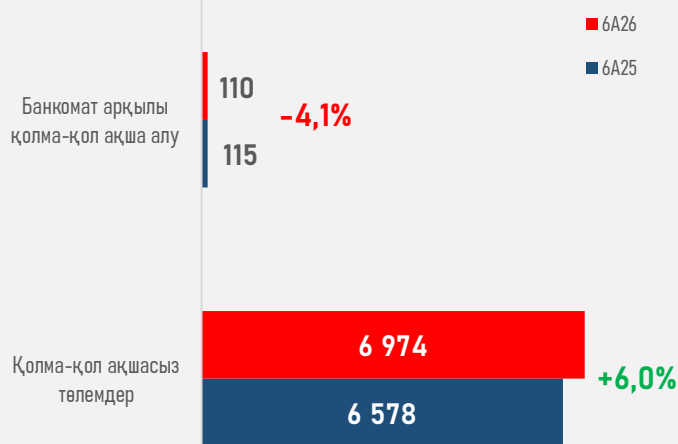

Жан басына шаққандағы несие карталарының саны

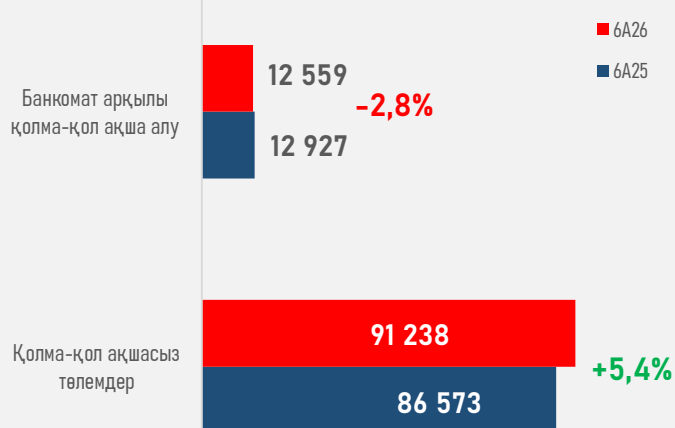

Төлем карталары бойынша транзакциялар*

Транзакциялар саны, млн операциялар

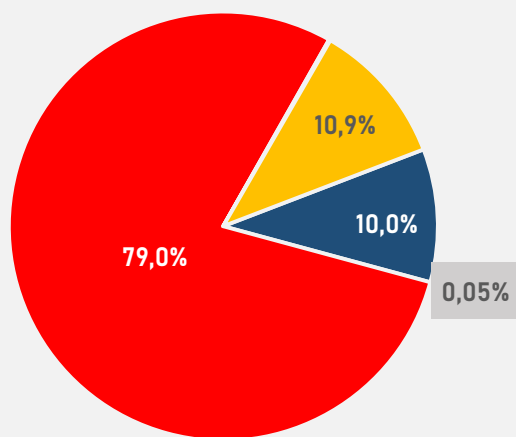

Транзакциялар көлемі, млрд теңге

Қолма-қол ақшасыз транзакциялардың түрлері бойынша бөлу және жергілікті төлем жүйелерінің үлесі*

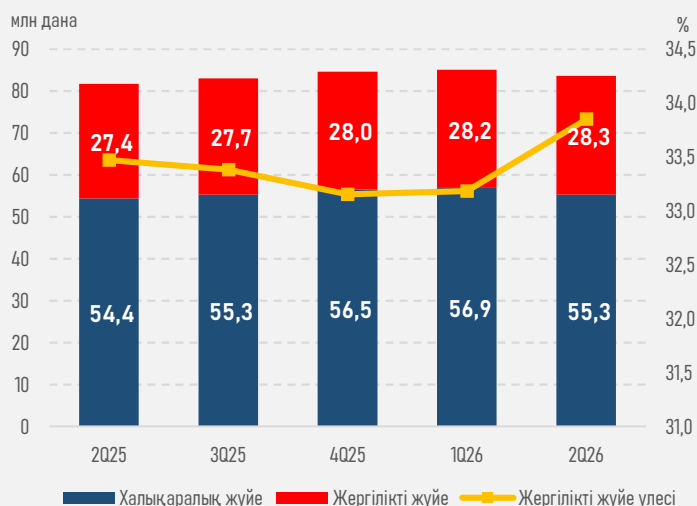
Қолма-қол ақшасыз операциялар

■ POS-терминал арқылы төлем
■ Банкомат және басқа құрылғы арқылы төлеу
■ Интернет арқылы төлем
■ QR код

* Деректер көзі: ҚРҰБ

Айналыстағы төлем карточкалары, млн

© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2026

Резюме

Қолма-қол ақшасыз төлемдер өсуін баяу қарқынмен жалғастыруда. Қазақстанда қолма-қол ақшасыз есеп айырысулар үлесі 87,9%-ға жеткен жағдайда, айналымның әрі қарай ұлғаюы карталар базасын кеңейтуге емес, қолданыстағы құралдарды пайдалану жиілігіне көбірек байланысты. Атап өтсек, бірінші жартыжылдықта елімізде шамамен 7 млрд қолма-қол ақшасыз операция жасалды, бұл әрбір тұрғынға шамамен 339 операциядан немесе күніне жуық екі операциядан келеді.

Сонымен қатар, күнделікті есеп айырысулардағы қолма-қол ақшаның рөлі біртіндеп төмендеуде. Қолма-қол ақшасыз операциялардың көлемі банкоматтар арқылы қолма-қол ақша алу көрсеткішінен қазірдің өзінде жеті еседен астам асып түседі, оның үстіне соңғылары ағымдағы жылы қысқарып жатыр. Бұл айналымның өсу қарқыны неғұрлым бірқалыпты болса да, қолма-қол ақшасыз төлемдер үлесінің әрі қарай ұлғаюына жағдай жасайды.

Сонымен қатар, интернет-операциялардың жоғары рөлі сақталған жағдайда QR-төлемдердің кеңеюі клиенттер үшін төлем әдістерін таңдау мүмкіндігін арттырады, ал жергілікті төлем жүйелері үлесінің өсуі (33,9%-ға дейін) ішкі шешімдердің қатысуын күшейтеді. Осындай жағдайларда сервис сапасының ыңғайлылығы, есеп айырысу жылдамдығы және төлемдердің цифрлық экожүйелерге біріктіру бұрынғыдан да маңызды бола түсуде.

Сонымен қатар, қолма-қол ақшасыз операциялардың ең жоғары және ең төменгі үлестері арасындағы өңірлік алшақтық әлі де 18 п.т.-тан асады, сондықтан республикалық орташа көрсеткіштің әрі қарай өсуі көп жағдайда ағымдағы базасы төмен өңірлерде цифрлық төлемдердің таралуына байланысты болады.

Екінші жартыжылдықта экономикадағы тұтыну және іскери белсенділіктің баяулауы аясында қолма-қол ақшасыз айналымның өсу қарқыны бұрынғы жылдармен салыстырғанда біршама қалыпты болып қала беруі ықтимал (бөлшек сауда 6,6%-дан 3,8%-ға, ал көтерме сауда 9,2%-дан 6,6%-ға баяулап жатыр).